

GŁOS RADOMSKI

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:

Miesięcznie 3 k. 70 h.

Z odnośnieniem do domu . 4 k. 70 h.

Na prowincji z przesyłką pocztową:

Miesięcznie 4 k. 70 h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.

Redakcja otwarta od 12 do 1 i od 6 do 7 po poł. Administracja od 9 do 12 i od 2 do 6 po poł.

Rękopisów niezastreżonych Redakcja nie zwraca.

Numer pojedynczy 24 halercze.

Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonialnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnera, ulica Skaryszewska № 16; J. Nitkowskiego, róg ul. Długiej i Szerokiej

Cena ogłoszeń:

Na I str. wiersz garmontowy 2 k. — h.

„ III „ „ „ petitowy . 1 „ 20 „

„ IV „ „ „ „ — „ 60 „

Drobne za wyraz — „ 20 „

CKINO Y. CZARY. Poczawszy od poniedziałku **W NOC BALOWĄ** wspaniały dramat w 4-ach aktach z WIGO LARSENEM w głównej roli.

Nad program: **Steeple-chase w Liverpoolu.**

Juljan MIECZNIKOWSKI
RADOM, Lubelska 13.

WEŁNIANE
JEDWABNE
BAWEŁNIANE WYROBY
PRZYJMUJE FUTRA NA PRZECHOWANIE.

NOWOŚCI M. ARCTA.

Śliwiński—Konstytucja trzeciego Maja.
Kłosowski—Polityka Rzymian względem narodów podbitych.
Szclązek—Warszawa w poezji polskiej.
Haberkantówna—Z naszych wycieczek.
Pia Górska—36 pogadanek religijnych z matką dziećmi.
Szelągowski—Historja nowożytna.
Gadomski—Rzym—podręcznik hist. starożytnej.
Ciembroniewicz—Jak wychowywać dzieci w szkole elementarnej (podręcznik praktyczny dla nauczycieli).
Dr. Heryng—*Dr. Osmolski*—Hygiena sportu (wydanie drugie z rysunkami).
Surowiecki, O upadku przemysłu i miast w Polsce.
Kozłowski—Krótki zarys logiki wraz z elementami ideografii logicznej.
Dr. Osmolski—Hygiena w harcerstwie.
Kosmowska—Tadeusz Czacki Rok 1765—1813.

Woronicz—Świątynia Sybilli—Zjawienie Enilki—Hymn do Boga.
Witkowska—*Krzyżanowska*—Kozaczyna—Wyjtki z dzieł historyków polskich.
Janowski—Chełmszczyzna.
Ulanicka—Zasady prowadzenia domu (z licznymi rysunkami).
Górski—Na nowym pogu.
O współczesnej formacji rel. w Polsce uwag kilka.
Zbiór rozporządzeń wydanych dla Królestwa Polskiego przez Jenerał-Gubernatorstwo Warszawskie zeszyt I podatki bezpośrednie.
Śliwiński—Joachim Lelewel lata 1786—1831.
Dr. Heryng—Utrudnione oddychanie n-sem.
Sosnowski—Geogr. Polski w dawnych granicach.
J. Sosnowski—Zasa y fizjologii zw erząt ssących domowych.
Driaull i Monod—Dzieje polityczne i społeczne XIX wieku.

NABYC MOŻNA W KSIĘGARNI

Edward Suchański w Radomiu.

Drugie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Radomiu

podaje do wiadomości, że od dnia 15 czerwca r. b. biuro czynne będzie w dawnym zakresie—od godz. 10 rano do 4 po poł.—kasa do godz. 3. 250—1

Telegramy „Głosu Rad.”

(Teleg. C. i K. Biura Koresp.)

Zachodnia.

BERLIN, 11 czerwca. Urzędownie z wielkiej kwatery głównej.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Dzięki silnym atakom wtargnęliśmy wczoraj w obszar wzgórz na południo-zachód od Noyon. Na zachód od rzeki Matz zdobywszy stanowiska Francuzów pod Montemer i Orvillers dotarliśmy do Cuvilly i Riequebourg. Na wschód od Matz zdobyliśmy wzgórze Qurq.

Pomimo uporeczywego oporu nieprzyjaciela piechota nasza utorowała sobie drogę przez lasy pod Riequebourg i Lamotte; odrzucając przeciwnika po za Beaumont i Marenil.

Na południe i południo-wschód od Lassing wtargnęliśmy w głąb lasu pod Thiercourt. Zaciekle kontrataki Francuzów zostały odparte.

Zdobylismy dziala i wziełismy do niewoli blisko 8000 jeńców.

Pierwszy jenerał-kwatermistrz Ludendorf.

KOMUNIKAT WIECZOROWY.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.)

BERLIN, 11 czerwca. Urzędownie donoszą:

Na południo-zachód od Noyon w walce z świeżo sprowadzonymi francuskimi wojskami uczyniliśmy postępy.

Południowo-Wschodnia.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.)

WIEDEŃ, 11 czerwca. Donoszą urzędownie:

Nieprzyjacielskie uderzenia podobnie jak i w dniu poprzednim zostały wszędzie bez wyjątku odparte. Jedną z naszych eskadr powietrznych obrzucając bombami włoskie hangary pod Treviso i Montebello osiągnęła liczne celne rzuty. Ogień artylerji, jaki nieprzyjaciel od dłuższego czasu skierowywa na miejscowości położone po za linią naszego frontu nad Piawą, zabiera dziennie kilka ofiar z pośród obywateli włoskich.

Szef sztabu jeneralnego.

Konferencja Koła Polskiego z Warszawą.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.)

KRAKÓW, 11 czerwca. Prezydium i komisja parlamentarna Koła Polskiego odbyła dzisiaj posiedzenie w obecności prezesa ministrów Steczkowskiego, sekretarza dla spraw zagranicznych przy warszawskim ministerjum ks. Radziwiłła, jak również ministra dla Galicji Twardowskiego.

Prezydium Koła złożyło przedewszystkim sprawozdanie z konferencji z hr. Burianem, z prezesem ministrów d-rem Seidlerem i posłami niemieckimi.

W dyskusji, która toczyła się około ogólnych narodowych zagadnień zabierali głos również pp. Steczkowski i ks. Radziwiłł.

Obrady będą trwać jeszcze jutro. Minister Steczkowski odjechał do Warszawy.

Wyjazd hr. Buriana.

(Tel. c. i k. Biur. Koresp.)

WIEDEŃ, 11 czerwca. Minister spraw zagranicznych hr. Burian dzisiaj wyjechał do Berlina.

Minister obrony krajowej o pułkach czeskich.

„Ziemia Lubelska“ z dnia 10 b. m. pisze: W odpowiedzi na interpelację posła Schuerfa i tow. w sprawie zachowywania się pułków czeskiej narodowości w boju, odpowiedział minister obr. krajow., że faktycznie w 33 p. p., który utracił większą część aktywnych oficerów i żołnierzy, rozwielnęły się „rozkładowe elementa”, wskutek czego pułk ten w boju zawiódł i przez swoje haniebne zachowanie się spowodował ciężką klęskę innych oddziałów.

Wskutek tego 16 VI 1915 r. rozwiązano ten pułk.

Pułki piechoty Nr. 11, 88 i 102 trzymały się dość dobrze. Tylko niektóre części 33 p. p. postępowały nie bez zrzutu.

28 p. p. w walkach 3 i 4. IV 1915 r. bez oddania jednego strzału, zabrany został do niewoli przez jeden bataljon nieprzyjacielski, co z całą pewnością stwierdzono. Pułk ten swego czasu rozwiąza-

no, ale wskutek dzielnego zachowania się jednego z bataljonów marszowych tego pułku na froncie włoskim, wystawiono go z powrotem.

Co się tyczy czesko-słowackich wojsk w Rosji, minister oświadczył, że istnieją one faktycznie w sile jednej dywizji, która swego czasu walczyła na froncie galicyjskim przeciw c. i k. wojskom. Dywizja ta składa się wyłącznie z jeńców austriackich, Czechów, którzy się do niej na ochotnika zgłaszają.

Czwarta ofenzywa niemiecka.

Ag. Havasa donosi, że Niemcy szykują nowy atak w udziale 40 dywizji.

„Homme Libre“ organ Clemenceau przepowiada początek drugiego okresu walk, których celem jest cały obszar leśny Laigne-Compiègne Villers-Cotterets.

Będzie to właściwie czwarta ofenzywa, do której Niemcy od pewnego czasu przygotowują opinię, za pomocą prasy. Wnioskując z tego kroku należy stwierdzić, że ofenzywa obecna chybiła celu, zarówno na linii Paryża, jak i poprzednio wytkniętych—opanowania podstaw operacyjnych koalicji.

Wobec tego, że rezerwy Focha, dopiero w ostatnim okresie zostały częściowo wprowadzone w bój i dotychczas zupełnie jeszcze nie wykorzystane, zbliżające się walki mogą nabrać zupełnie odmiennego charakteru od operacji poprzednich.

Nowa umowa z Japonją.

Konferencja wersalska upoważniła Lloydę George'a do wysnucia konsekwencji z ostatnich zajęć w Rosji, Finlandji i na Ukrainie i zawarcia nowej umowy z Japonją za zgodą Wilsona. Clemenceau oświadczył, że jest przeciwny sprawami frontu i chętnie odstąpi Lloydowi Georgowi prowadzenie wspólnej polityki.

Havas donosi, że półurzędowa prasa japońska powiada, że rząd japoński zajmie się teraz bliżej sprawą zaatakowania Niemiec w Europie. Rokowania odnośne są w toku.

Sprawy polskie.

Przyszły marszałek Rady Stanu.

Jak donosi lwowska „Gazeta Poranna“ z Warszawy, w kołach politycznych warszawskich zaczyna zwracać uwagę świeżo przybyły tu p. Franciszek Pułaski. Zaczynają w nim upatrywać przyszłego marszałka Rady Stanu.

Z GODZINY NA GODZINĘ.

Kalendarzyk. Dziś: Jana W. i Onufrego. Jutro: Antoniego Padewskiego. Wschód słońca o godzinie 4.03. Zachód o godzinie 7.44. Długość dnia godzin 15.41.

Kronika miejska.

Cukier, sól, kasza i słonina. Wydział Apropowizacyjny zawiadamia, że sklepy dzielnicowe wydają cukier na kupony czerwone w ilości 1 1/4 funta na każdą kartę. Kupony zapasowe kart żywnościowych przeznaczone są: № 1 na sól po 2 funty na każdą kartę; № 2 na słoninę po 1/4 funta na kartę; № 3 na kaszę tatarską lub jęczmieńną po 1/4 funta na kupon. Kasza i sól wydawane są od dnia 11 b. m. w sklepach dzielnicowych. Słonina w miarę nadejścia wydawana będzie w sklepie Wydz. Apr. Szeroka 9.

Jak to nazwać? Kilkakrotnie, na skutek interwencji okolicznych mieszkańców zwalaliśmy uwagę na nieporządki jakie panują około gmachu b. Banku Państwa, gdzie nikt nie zamięca śmieci, leżących w tym przyneypalnym punkcie — i dających jakby świadectwo lekceważenia porządków miejskich i ignorowania głosów żądających większej pieczy o tę część ulicy.

Wobec tego, że ani interwencja do milicji, ani kilkakrotne wzmianki nie pomagają, zapytujemy, co czynić aby wreszcie sprawą tą zajęto się i poleceno ulicę zamiatać.

Wiemy, że Magistrat nie ma możliwości stwierdzenia wszelkich nieporządków jakie panują w mieście, ale słuszną jest przeto rzeczą, aby nie ignorował prasy, która przez zwracanie uwagi pragnie mu iść na rękę, ku czemu zresztą służy.

Inaczej — jak to nazwać?

Delegat z Zęglubia. Do Radomia przybył p. Józef St. Stachurski, delegat Rady Opiekunów w Sosnowcu, który udaje się do gub. radomskiej w sprawie akcji podjętej przez Radę Sosnowiecką, mającej na celu ratownictwo dzieci i młodzieży szkolnej. Wobec niezmiernie ciężkich warunków zagrażającym działaniem akcja ta ma na celu rozmieszczenie ich na kolonjach letnich w całym szeregu wsi okupacji austriackiej.

Odczyty. Redakcję naszą odwiedził p. Jaxa-Chamiec, literat, b. delegat C. K. O. w Rosji do miast zamieszkałych przez Polaków na obszarach rosyjskich, który powróciwszy niedawno do kraju urządził cykl odczytów. P. Jaxa Chamiec wygłosi u nas w sali Macierzy cztery odczyty, a mianowicie: w piątek „O miłości Ojczyzny w utworach Skargi i Krasińskiego“, w sobotę „Co się obecnie dzieje w Rosji“, w niedzielę „Rok 63“ i w poniedziałek „Sienkiewicz i jego czyny“.

Niewątpliwie, że temat odczytów, w opracowaniu prelegenta wzbudzi zainteresowanie i skupi inteligentne sfery naszego miasta.

Podziękowanie. Za współczucie niedoli dziecięcej i trudy podjęte przez szkołę im. Czackiego, która 420 kor. zebraniem z przedstawień w d. 1 i 2 czerwca r. b. zasilila fundusze 3 ej Ochrony dziecięcej w Radomiu Zarząd teje Ochrony niniejszem składa serdeczne „Bóg zapłać“.

Z listów do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Uprzejmie proszę Sz. Pana Redaktora o łaskawe zamieszczenie w swym poczytnym piśmie kilka słów uprzedniego wyjaśnienia zanim sąd rozstrzygnie sprawę, która już jest skierowana z racji racjonalnej na mnie potwarzy, przez „Kronikę Radomską“ w № 36. Na zasadzie „opowiadań“ a nie sprawdzisz faktów ośmieliła się „Kronika Radomska“ napisać cały szereg zarzutów, z których oczywiście w tej chwili nie będę się tłumaczył, tylko sądownie żądam udowodnienia mi win. Gdy tylko „Kronika Radomska“ nie ma co pisać, korzysta z każdej bajki aby wypełnić numer. O pro-

biegu wyniku sprawy nie omlaszkać podać do publicznej wiadomości.

Z poważaniem
M. Pomorski.

Zebranie w Resursie Rzemieślniczej.

Niedzielne zebranie w Resursie Rzemieślniczej zaznaczyło się paru sensacyjnymi momentami, obazernie i długo potem komentowanymi. Po ukonstytuowaniu się prezydium i powołaniu na przewodniczącego, p. Osiańskiego, wpłynął wniosek domagający się unieważnienia poprzedniego zebrania, a to z tej racji, że w głosowaniu na nim brało udział czterech — niezłomków, skąd postanowienia powzięte na poprzednim zebraniu były nie prawomocne. Wniosek ten, który wywołał na sali znaczne ożywienie, znalazł rozwiązanie swoje w tajnym głosowaniu, bardzo znamienym, bo za prawomocnością zebrania padło głosów 45 przeciw 44.

Zebranie większością jednego głosu uznano za prawomocne.

Do prowizorycznego zarządu, który ma być ostatecznie sformowany za dwa tygodnie weszli pp.: Osiański, Klinowski, Morawski, Barwicki i Błaskiewicz. Do komisji rewizyjnej powołano pp.: Dębowski i Stefana Hempla.

Na zakończenie wpłynęła sprawa zatargu pp.: Janiszewskiego i Krzywickiego. W kwestji tej zabrał głos p. St. Ojrowski, wybrany na poprzednim zebraniu do komisji mającej na celu rozpatrzenie sprawy, przyczem oświadczył, że wedle osiągniętych danych zarzuty skierowane przeciwko p. Janiszewskiemu były niestusne i zatarg cały został polubownie pomiedzy pp.: Janiszewskim a Krzywickim załatwiony.

Również i przewodniczący p. Osiański przyłączył się do słów p. Ojrowskiego, oświadczając że wszelkie zarzuty przeciwko p. Janiszewskiemu cofnie przy ostatecznym zakończeniu sprawy. Na tym zebranie zakończono.

Z ZIEMI RADOMSKIEJ.

(Wieści i Korespondencje).

Białobrzegi.

(Kores. własna „Głosu Radom.“).

Prace przy rozpoczętym urządzaniu parku strażackiego wskutek braku funduszu chwiliowo zostały przerwane. Jednak nie na długo. Bo oto w dniu 19 i 20 maja, czyli w Zielone Świątki, kółko nasze dramatyczne na rzecz Straży odegrało powszechnie znaną komedję, hr. Fredry, „Damy i Huzary“. Mimo skromnych rozmiarów sceny, dekoracje nie pozostawiały nic do życzenia i zastosowano się całkowicie do wymagań autora. Kobięce kostjmy bibułkowe danej epoki oraz ubiory odpowiednia męskie nadały sztuce b. poważny charakter. Sama gra amatorów o ile w pierwszym dniu wiele przedstawiała do życzenia, w drugim dniu dopięła swego zadania i grano z życiem i humorem. Wogóle całość wypadła zadawalająco.

Z przedstawienia z obydwa dni zebrano 607 koron i 18 marek; z tego do kasy strażackiej, po potrąceniu wszelkich kosztów, wresiono 177 kor. 40 hal. i 9 marek.

W tydzień później, bo 26 maja urządzono loteryę fantową strażacką, która przyniosła 1045 koron obrotu, rozechód zaś wyniósł zaledwie 124 koron — więc zysku z loterji otrzymano 920 koron.

Zauważyć wypada, że mimo ciężkich życiowych warunków fanty napływały dość licznie i chętnie, co jawnie świadczy o wysokim poczuciu obowiązku społecznego naszych mieszkańców.

Z racji tej Zarząd Straży składa wszystkim, którzy przyczynili się do powiększenia funduszu strażackiego, a w szczególności osobom, biorącym czynny udział w przedstawieniu amatorskim i loterji fantowej, najserdeczniejsze „Bóg zapłać“.

Z KRAJU.

Coś huknęło!

Pod powyższym tytułem podaje notatkę krakowski „Głos Narodni“. Tak przynajmniej wszyscy mówili w Krakowie i wypatrywali skąd spadnie im na głowę jakaś cegła, lub noga od stołu, lub i żyjącego stworzenia. Wstrząśnienie, jak się okazuje, pochodzić ma z odległej bardzo de-tonacji, która w Olkuszu np., Sławkowicach, Dąbrowie Górniczej i całym Zagłębiu Królestwa pobudziła mieszkańców ze snu.

Z Instytutu Wiejskiego w Puławach.

Przy Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach zorganizowany został w roku bieżącym dział higieny i lecznictwa zwierząt, który oprócz badań czysto naukowych ma też na celu przygotowanie szczepionek ochronnych i surowic leczniczych dla walki z chorobami zakaźnymi zwierząt domowych. Na razie pracownia serologiczna zaczęła od wyrobu surowic przeciw różym świńskiej. Dla uskutecznienia powyższego zadania niezbędne są zarazki miejsc-

wego pochodzenia. W tym celu zwracamy się do Sz. Pp. Ziemiaków z prośbą o ułatwienie nam otrzymywania takich wprost z miejsca epizotji. Uprasza się więc o przesyłanie wprost do Puław do Instytutu, lub też do Komisji Hodowlanej C. T. R. (Ewangelicka 8) w zamkniętym hermentycznie statku kawałka śledziony świni, padłej od róży (czernonki).

OFIARY

złożone w Administr. „Głosu Radomskiego“

Na biedne dzieci miasta Radomia.

Zamiast zapłaty za podwoły pod drzewo, nauczycielka ze wsi Bogusławice, gm. Skaryszew składa kor. 30.

Kupię na miejscu fotograficzny aparat 13 X 18 z kasetami i statywem, rami kamery drzewne. Porozumienie listowne adres: Skarżysko, Ziemia Radomska.

212—3

Wacław Stradomski.

KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE

ZEL.-BET.

A. JANISZEWSKI

Radom, ul. Długa № 28.

POLECA: PŁYTY TROTUAROWE, RYNSZTOKI, PODRYNNIKI, RURY RÓŻNYCH ROZMIARÓW DO KANALIZACJI, CEMBROWINY, POSADZKI CEMENTOWE, TARASY, KONSTRUKCJE ŻELAZO-BETONOWE.

SPECJALNOŚĆ:

SŁUPY mocne! tanie! i trwałe! PUSTAKI i DACHÓWKA.

Przyjmuje zamówienia na roboty żelazo-betonowe. Kosztorysy i projekta.

Do dalszych okolic dostarczam DACHÓWKI i RURY na ryzyko loco najbliższa stacja kolejowa

Pracownia Obuwia

„L. DUTKOWSKI“ ulica Lubelska 36

poleca Sz. Publiczności swe wyroby ze skóry pierwszej jakości po cenach umiarkowanych

OGŁOSZENIA DROBNE.

Kasa ogniotrwała do sprzedania

najlepszej fabryki, duża zdalna dla kasy oszczędnościowej, Towarzystwa handlowego lub przemysłowego. Wiadomość ulica Lubelska № 68 u właścicielki domu. 211—6

Pokoju obszernego, słonecznego, z wygodką i światłem elektrycznym, bez mebli, przy rodzinie, od 1 lipca poszukuje inteligentny starszy urzędnik, lubiący spokój i czystość. Oferty prosi składać w sklepie firmy „Radwan“ ul. Lubelska № 9 dla „POLAKA“. 254—3

Doświadczony ekonom

pobrze polecony przyjmie posadę zaraz zgłoszenia przyjmuje Urząd pracy w KONSKICH Król. Polskie. 179—1

Znaleziony w Parku Kościusz. klucz od zatrasku jest do odebrania za udowodnieniem w Administracji „Głosu“.

Wyborną kawę zbożową MIĘSZANKĘ

poleca handel Win i tow. Kolonialnych St. Grajnera Skaryszewska 16. 236—2

Strzelba

dubeltówka szesnastka w bardzo dobrym stanie (kurkowa) do nabycia za 550 kor. Również dryling (3 lufki) szesnastka Kruppa z dioptrym za 1250 kor. Wiadomość: Urząd pracy Końskie. 252—2

Zgubiono legitymację na nazwisko Gtli Albaum wydaną przez Magistrat Radomski dn. 21/6 1917 r. za № 6838. 256—1

Buchalterka z kilkoletnią praktyką w poważnych instytucjach obywatelskich z buchalt. przemysł. poszukuje posady pmoc. buchalt. w cukrowni. Oferty sub: Radom, Szwarlikowska 22 m. 1 dla Buchalterki. 240-2

Sklep Tow. Spółdzielczego POTRZEB SZKOLNYCH w Radomiu ul. Lubelska 44.

Księgarnia. Księgi rachunkowe dla Stowarzyszeń Spożywców. Pomoce naukowe Skład Papieru.

Tow. liczy 108 członków. Udział członkowski rb. 10 i wpisowe rb. 1. Przy zakupach powoływać się na № księżeczki udziałowej, ażeby otrzymać dywidendę od wybranego towaru.

Kooperatywa nasza z osiągniętego zysku subsyduje Bursę dla uczni i uczenic tutejszych średnich zakładów naukowych.

Sklep przy Radomskim Towarzystwie Ogrodniczym Plac 3 maja liczba 1 (w podwórzu).

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1. Skład — Zgodna № 6.

Poleca:

TEKTURĘ SMOŁOWCOWĄ, SMOŁOWIEC, CEMENT, WAPNO, BLACHY, GWOŹDZIE, OLEJE MASZYNOWE i CYLINDROWE, SMAR do WÓZÓW.

Redaktor: Czesław Xawery Jankowski.

Druk „J. K. Trzebiński“ — Radom.

Za wydawcę: Edward Suchański.

Za pozwoleniem cenzury wojennej.